

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**F. Ioannis Andreae Copensteinii, Ordinis Prædicatorum
Theologi & Parochi Heidelbergæ Castigatio Apologiæ
Calvino-Catecheticæ**

Coppenstein, Johann Andreas

Moguntiaë, 1626

III. An Verbum Dei distribuatur in Verbum Scriptum, & Traditum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35247

gorius, Hom. 26. in Euang. negat planè habere meritum, si ei humana ratio præbeat experimentum. &c. Laudatur Maria, Luc. 1. quod rationem fide præuenit; & punitur Zacharias, quod fidem ratione tentauit. Abraham commendatur, Rom. 4. qui contra spem in spem credidit.

Dic, Minister, porrò: quod tam aliena & peregrina responsio mea hæc: *Fides est gratia infusa*: sit dormienti, quam vigilianti similior. Tuæ animam in patientia satisfactoria lænna sanent meam: tuam, in fide & charitate meliore, DEVS.

Quid, quod tui Caluini sit vox, Inst. l. 2. c. 3. ista: *Fidem gratuitum esse Dei donum cum tota Scriptura clamet*; sequitur, *ex mera gratia esse*, ubi Velle bonum incipimus, qui ad malum toto animo sumus naturaliter propensi.

III. An Verbum DEI distribuatur in Verbum Scriptum, & Traditum?

CALVINVS Inst. l. 4. c. 8. § 8.9 &c. rigidè negat; & pugnat acerbè, Traditumque rejicit omne, atq; condemnat.

MINISTER hic equus in planicie exultans, & insultans, pernegat. Ac E'negodiducogalos arguit Rom. Ecclesiam: 1. Docentem; *In Scripturis non contineri expresse totam doctrinam de Fide, siue Moribus necessariam: sed Traditiones pari pietatis affectu venerandas esse pro Verbo DEI.*

2. Ponentem iraprium discrimen inter Scripturas, & Traditiones; has euehendo, illas deprimendo. Huc è Pontificiis recitat testimonia complurium, & se scilicet reperisse putat.

3. Sugillatque Bellarminum afferentem; *Apostolos non omnia omnibus; sed quædam omnibus, quædam solum Prælati. &c. prædicasse.* Quasi ait, Scriptura non sit, Rom 1. *Virtus Dei in salutem OMNI Credenti.* Quasi, non sit, Ephes. 4. *VNA fides*, sed multiplex: Quasi sint excellentiora mysteria in Traditionibus, non prophananda omnibus.

RESPONDEO: AD I. Romana Ecclesia id vere dicit, ac docet: patet in meo *Lutherocalu. par. 1. q. 5. & in Antichristo p. 1. q. 2.*

AD II. Non Ecclesiæ; sed Scripturæ illud est discrimen: & verum citra S. Scripturæ derogationem, & Traditionum antepositionem. Nec enim tam ipsas inter sese compa-

rant, quoad Ipsas; quàm quoad vtrarumque Verbum; Scripturarum quidem apud hæreticos, earum & frequentatores, & abusores; Traditionum verò apud Romano-catholicos, harum obseruantes præter, non contra Scripturam; ac vtrifq; conterentes Zabulon hæreticam.

AD III. Benè, verè Bellarminus. Nam *omni credenti Scripturam, & Scripturæ, est ea virtus in salutem*: vt continens articulos fidei salutare; omnibus omnes, credendo; at alios his, istis alios exequendo, iuxta vocationem cuiusque, Neque tamen idcirco fides est in sese multiplex; nisi in exercitio; sed *Vna in se, in Communione fidelium, in Consensu.* Sicut erat *Credentium cor vnum & anima vna*: & tamen alij propheta, alij doctores, &c. Neque etiam sunt excellentiora mysteria in Traditionibus reuelata; sed custodita; quæ ortum suum ac reuelationem habeant aut in Verbo Scripto; aut certè in vno eodemque eiusdem Spiritu, in fallabiliter Ecclesiæ Dei Assistente.

II. MINISTER suadet contraria 1. Ex 2. Tim. 3. *OMNIS Scriptura. &c. utilis est ad docendum. &c. ut perfectus sit homo Dei.* Omnis, id est, tota: *Vtilis*, id est, sufficiens, sufficientia totali & essentiali; partes verò scripturæ, vt libri, sententiæ, habent sufficientiam partialem.

Idem S. Patres t'stantur; quos cum citat, tum recitat, eorum vindice Witakero contra Bellarminum l. 4. de Trad. c. 11. allegato.

2. Quin Bellarminum dicendo; *illa omnia esse scripta ab Apostolis, qua sunt Omnibus necessaria ad salutem*: idem docere cum Caluini ait: *Verum tamen, alia omnibus simpliciter; alia Prælati, Episcopis, Presbyteris, necessaria dicentem*, docere vult nouam hæresin, contra Eph. 4. *Vna fides*: contraque S. Thomam & Caietanum ibidem.

3. Demum, quæ Pontificij referunt ad Traditiones non scriptas; sunt ea, in quibus ab Christo, Apostolis & Orthodoxis dissentiunt. Huc enumerat multa ex Soto, Canisio, Costero, Stella, Cano, Lindano; quorum accipit confessiones gratulabundus, canitq; triumphum.

RESPONDEO AD IV. 1. Esto, *Omnis sit tota*; aut *Vtilis*, nunquam est idem quod *Sufficiens*. Atqui de Vtilitate loquitur Paulus, non de Sufficiencia vlla, minus de vniuersali.

2. Deinde; *Omnis vt sit Tota*; at non est *Sola Scriptura sufficiens*; sed *Omnis illa perscripta litera vna cum Spiritu Sancto*;

b 3 qui

qui docebit vos omnia; & suggeret vobis omnia; & ducet vos in omnem Veritatem: illa omnis est eam Veritas, tum & Sufficiens. Atque propter illum Spiritum Sanctum, Scripturarum ac Traditionum Dictatorem, utraque pares æstimantur: ac Traditiones eò excellentiores, quò minus vsui semper fuerunt hæreticis, quam Scripturæ; eò quò conformiores erant Scripturæ, aut nihil iisdem contrariæ seu in verbo, seu in sensu.

Atque hæc est S. Patrum mens & consensus. Esto: Sint pauci, qui subinde plus Scripturis, quam Traditionibus dare videantur: At sunt duplo plures, qui traditiones non Scriptas commendunt recipiendas, præsertim contra hæreticos. Deinde; plerique S. Patres defendunt Traditiones; oppugnat verò eas nullus: soli eas infestant hæretici: qualis Wittakerus, & Minister Caluino-catecheticus.

AD II. Iam liquet in responsione ad 3. Deinde; Minister, ut subinde me, ita hîc & Bellarminum facit suum: Sed fucus facit fucum: arripit dictum verum solum; & omittit distinctionem additam dicto; aut esse hæresin dicit: Nimirum, quia contra ipsum hæreticum facit, refellere nescium. De me fecit iam supra sæpius idem.

AD III. Tu dixisti, Sed non docuisti; tamen est multum multa enumerasti. Age, doce vel vnicum ex omnibus ijs, in quo Romano-catholici ab Christo, Apostolis & Orthodoxis dissentiunt. Hunc dissensum docere te oportuit magis, quàm tradita solum recensere. Quamquam in iisdem scriptores vocem Traditio capiunt tum latissimè, tum improprie. Patet in multis per eos recensitis.

Quare, Omnino pugnas ineptè, ne dicam ridiculè: neq; minus solida, vel magis solida contra Traditiones est tua exceptio Ministri; quam sinistralami contra Bellarminum distinctio. Agnosce tuas sannas saniofas, & vesanas; verba tibi reddo tua: nec verba danti do verba.

IV. An fides iustificans sit Fiducia?

CALVINUS Inst. l. 3. c. 2. §. 7. affirmat: esse & Noticiam, & Fiduciam, gratuita in Christo promissionis veritate fundatam. &c. & in ordi. us ob signatam. Idem

l. 3. c. 2. §. 6. 7. Eam, ait, extra periculum defectionis esse, quia totum pietati constantiam postulans. Filius Dei, repulsam passus non est. Idem Inst. l. 2. c. 2. §. 16. Fiducia, ait, est ex virtutum Dei recognitione, acquiescendi in eo securitas cum in eo sapientiam, iustitiam, potentiam, veritatem, bonitatem omnem reponentes. sola eius communitatione nos beatos existimamus. Et Fides est ei hæc fiducia.

MINISTER affirmat, Fidem non esse solum Noticiam, nec solum assensum; sed & Fiduciam. 2. Et ob hanc non generatim duaxat appellari *παροφωρεια*, plenitudinem fidei, Hebr. 10. *πεποιθητι*, fiduciam, 2. Cor. 3. *ὑποκεισθαι*, substantiam, Hebr. 3. Sed speciatim quoque *παροφωρεια*, Fiduciam: ut Eph. 3. *Habemus fiduciam & accessum in conscientia per fidem*. 1. Timot. 3. *Acquirent sibi fiduciam in fide*. Hebr. 4. *Accedamus cum fiducia ad thronum*. Rom. 4. *Contra spem in spem credidit &c. & non infirmatus est fide &c. non basitavit infirmitas, si a confortatus est fide*. Et Bellarminus fatetur, Hoc significare posset, fidem Abraham fuisse insignem, ita ut Fiduciam quoq; pepererit.

Parochus autem, dicens, *Fides non est solum fiducia*, calumniatur; ac si nos id doceremus: cum eam definiamus specificè per Fiduciam & præcipue; per Noticiam vero genericè.

RESPONDEO AD I. Minister in hoc non nihil pugnat communi theologiæ Caluinistæ, apud Scharpium Scotobritannum in Cursu theol. Genevæ impresso, de iustific. controuers. l. 1. Nos affirmamus, ait Scarpius, quod fides NON SIT ASSENSVS in rem incognitam; sed quod ad fidem requiratur notitia verbi, & præcipue Promissionum: freti his argumentis. &c. In Controuersiaz, idem ait: *Ad fidem iustificantem non requiritur Notitia tantum, sed multo magis fiducia*: Assensum prius excluderat: at Minister requirit. Esto: pugnet de Assensu: de Fiducia eis conuenit. Quam refutaui in meo *Lutherocalu. p. 4. quest. 51. 53.*

AD II. Scriptura nec generatim, nec speciatim fidem appellat fiduciam proprie. Quia fiducia est spes: spes autem & fides differunt, apud Scharpium Caluinistâ, in duobus: 1. Quod fides versetur circa præsentia apprehensa, gratiam, reconciliationem: Spes verò futurum bonum expectat. 2. Fides spem gignit credendo promissa: at spes fidem sustentat. Sic ille.

Deinde. Credere, non est Fidere, in Scripturis: ergo nec Fides est fiducia; cum fidei actus sit credere: fiducia, Fidere. Vnde habemus fiduciam,